

Bruselj, 6. junij 2025
(OR. en)

9951/25
ADD 1

ENV 479
CLIMA 196
AGRI 255
FORETS 37
ENER 220
TRANS 230
IND 175
SAN 307

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 6. junij 2025

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

Zadeva: PRILOGA
k
Priporočilu Komisije o vodilnih načelih učinkovite rabe vode na prvem mestu

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2025) 3580 annex.

Priloga: C(2025) 3580 annex

PRILOGA

k

Priporočilu Komisije o vodilnih načelih učinkovite rabe vode na prvem mestu

Ključne prakse učinkovite rabe vode za izvajanje vodilnih načel učinkovite rabe vode na prvem mestu**(1) Boljši nadzor nad viri**

Vodite točne in posodobljene vodne bilance na podlagi razpoložljivih smernic¹ ter upoštevajte take vodne bilance pri odločitvah o načrtovanju, ki vplivajo na porabo vode in ukrepe varčevanja z vodo. V ta namen bi bilo treba razmisliti o naslednjih ukrepih:

- (1) Vzpostavite in stalno spremljajte odvzeme, izgube in povratne tokove vode v vseh vodnih telesih vsakega povodja ter spodbujajte uporabo digitalnih števecv vode za odvzeme in izpuste vode. Dobavitelji vode bi morali pogosto objavljati dokumente in podatke o spremembah vodne bilance in kakovosti vode.
- (2) V sektorju javne oskrbe z vodo bi bilo treba zagotoviti, da se poraba vode meri posamično za vsako stavbo, v primeru lastniških stanovanj pa za vsako posamezno stanovanje. Uporabo pametnih števecv bi bilo treba spodbujati v primeru, kadar je poročanje podatkov v realnem času potrebno za dodatno povečanje učinkovitosti, ki bi upravičilo naložbe.
- (3) Vzpostavite ekološke pretoke² vodnih teles površinskih voda, pri čemer upoštevajte tudi potrebe vodnih teles podzemnih voda, in sicer v vseh povodjih, da ugotovite, kakšna je največja količina trajnostnih odvzemov, kar je predpogoj za racionalno in učinkovito rabo vode. Pri največji količini trajnostnih odvzemov bi bilo treba upoštevati tudi potrebe nepotrošnih uporabnikov (pri uporabi se vodno telo ne „troši“) in zahteve iz ustrezne zakonodaje. S pomočjo čezmejnega usklajevanja vzpostavite čezmejne ekološke pretoke za reke, da bi se izognili sporom, ki bi lahko ogrozili učinkovit pristop k porabi vode. Zagotovite učinkovito izvajanje obveznosti v zvezi z ekološkimi pretoki, tako da jih dosledno vključite v pogoje za vodna dovoljenja.
- (4) Na podlagi razpoložljivih smernic³ ustrezno ocenite vdore slane vode in druge vdore ter potrebe po vodi kopenskih in povezanih vodnih ekosistemov, ki so odvisni od teles podzemne vode ali povezani z njimi. Na podlagi celovite ocene tveganja odgovorno uporabljajte tehnike nadzorovanega polnjenja vodonosnika⁴.
- (5) Zagotovite, da se pri dovoljenjih za odvzeme površinske in podzemne vode upoštevajo napovedi podnebnih sprememb, ki upoštevajo negotovosti pri predvidevanju prihodnjih sprememb vodne bilance, in redno prilagajajte vodna

¹ Glej skupno strategijo izvajanja okvirne direktive o vodah, smernice št. 34 o vodnih bilancah, na voljo [tukaj](#).

² Glej skupno strategijo izvajanja, smernice št. 31 o ekoloških tokovih, na voljo [tukaj](#).

³ Glej skupno strategijo izvajanja, smernice št. 18 o statusu podzemne vode in oceni trenda, na voljo [tukaj](#).

⁴ Glej skupno strategijo izvajanja, smernice št. 39 o nadzorovanem polnjenju vodonosnika, na voljo [tukaj](#).

dovoljenja, da bi preprečili prekomerne odvzeme⁵. Zagotovite, da je sistem izdaje dovoljenj za odvzeme dovolj prožen, in po potrebi upoštevajte večja sezonska nihanja. Izogibajte se pretirano dolgi veljavnosti dovoljenj, da bi se jih lahko prilagodilo glede na spremembe vodne bilance. Uporabljajte ustrezno cenovno politiko za vodo, da se zagotovi učinkovita raba vode. Sprejmite dovolj odvračilne sankcije za nezakonite, neregistrirane ali nedovoljene odvzeme in izpuste vode.

- (6) Zagotovite, da načrti upravljanja povodij vključujejo „vodne bilance“ in količinsko opredelite porabo vode po socialno-ekonomskih dejavnostih, da se olajša načrtovanje ukrepov za učinkovito rabo na podlagi ocen preostalih možnosti varčevanja z vodo. Vključite vidike obvladovanja tveganja suše v načrte upravljanja povodij in se pripravite na tveganje dolgotrajne suše.
- (7) Zagotovite, da se z učinkovitejšo rabo vode zagotovi odpornost, ki temelji na manjši porabi vode. V ta namen velja naslednje:
 - uporabite načelo povračila stroškov za storitve za rabo vode, tako da vsi ključni porabniki vode in sektorji rabe vode ustrezno prispevajo k stroškom storitev za rabo vode;
 - zagotovite, da cenovna politika za vodo porabnike ustrezno spodbuja, da učinkovito uporabljajo vodne vire, na podlagi ekonomske analize, ki se zahteva v skladu s Prilogo III k Direktivi 2000/60/ES⁶;
 - boljše in širše uporabljajte načelo „onesnaževalec plača“ in previdnostno načelo ter odpravite škodljive okoljske subvencije in zagotovite cenovno dostopne, pravične in poštene mehanizme oblikovanja cen za vse porabnike vode.

Države članice lahko pri tem upoštevajo družbene, okoljske in gospodarske učinke povračil stroškov ter geografske in podnebne razmere prizadete regije ali regij.

Zagotovite popolno preglednost cenovnih politik za vodo, zlasti glede višine tarif, uporabe sredstev in ukrepov, sprejetih za ohranitev vodnega vira. Ta dobra praksa bi se morala uporabljati ne le za pitno vodo in čiščenje odpadnih voda, temveč tudi v drugih sektorjih.

(2) **Učinkovitost pretoka vode**

Izboljšajte upravljanje izgub vode, ki naj postane bistveni del operativnega upravljanja sistemov za oskrbo z vodo, in dajte prednost naložbam za hitro obravnavo izgub vode s poudarkom na oskrbovalnih območjih, ki najbolj potrebujejo pomoč, ter z uporabo vseh možnosti financiranja in orodij Unije, ki so na voljo.

(3) **Učinkovitost skladiščenja**

⁵ Glej skupno strategijo izvajanja, smernice št. 24 o upravljanju povodij in podnebnih spremembah, na voljo [tukaj](#).

⁶ Glej skupno strategijo izvajanja, smernice št. 1 o ekonomiji in okolju, na voljo [tukaj](#).

- (a) Prednost dajte ukrepom za naravno zadrževanje vode⁷ v tleh, gozdovih, podtalnici in mokriščih, ki zmanjšujejo izhlapevanje v primerjavi s shranjevanjem vode nad tlemi v umetnih zbiralnikih.
- (b) Redno vzdržujte umetne zbiralnike, vključno z ločevanjem dela finančnih sredstev za redno odstranjevanje usedlin in preprečevanje izgub vode.
- (c) Optimizirajte gospodarjenje z vodo v mestih z zbiranjem deževnice in z drugimi oblikami naravnega zadrževanja vode ter pospešite uvajanje ukrepov za preprečevanje prelivanja padavinskih voda⁸.

(4) Učinkovitost rabe

- (a) Spodbujajte uvedbo najboljših razpoložljivih tehnologij, praks in storitev za zagotovitev učinkovite rabe vode v vseh sektorjih, tudi s spodbujanjem krožnosti.
- (b) Spodbujajte ponovno uporabo odpadnih voda, ki naj bo širša kot zgolj namakanje, tudi v industriji, energetiki in sektorju javne oskrbe z vodo, hkrati pa preprečite tveganje za zdravje ljudi in upoštevajte okoljske vplive zmanjšanih povratnih tokov v povodju.

(5) Dobro upravljanje

- (a) Razvijte sheme za dodeljevanje vode, ki so pregledne in imajo vključujoč mehanizem upravljanja, da se zadevnim uporabnikom vode, vključno z nepotrošnimi uporabniki (pri uporabi se vodno telo ne „troši“), zagotovi predvidljivost, hkrati pa spodbujajte trajnostnost, pravičnost in spoštovanje človekovih pravic. Pri zasnovi mehanizmov za dodeljevanje vode bi bilo treba upoštevati možnosti sektorjev in regij za varčevanje z vodo.
- (b) Razvijte ali vzdržujte posebne socialne politike, ki koristijo uporabnikom vode z nizkimi dohodki in/ali ranljivim/marginaliziranim skupinam, da se vsem zagotovi dostop do vode in sanitarne oskrbe, kot zahtevata Direktiva 2020/2184 in Direktiva (EU) 2024/3019.

(6) Usposabljanje in ozaveščanje

- (a) Okrepite znanja in spretnosti ter usposobite organe za gospodarjenje z vodo in organe, pristojne za sektorje, ki uporabljajo vodo, ter jim tako pomagajte pri upoštevanju načela učinkovite rabe vode na prvem mestu za spodbujanje manjše porabe vode.
- (b) Podprite raziskave in inovacije, izboljšajte znanja in spretnosti ter poglobite znanje o vseh vidikih učinkovitega gospodarjenja z vodo v sektorjih, ki uporabljajo vodo. Ozaveščajte potrošnike o pomenu varčevanja z vodo, hkrati pa jim omogočite bolj trajnostno delovanje glede na lokalne razmere. Sem spada tudi zagotavljanje

⁷ Glej na primer „A guide to support the selection, design and implementation of natural water retention measures in Europe – Capturing the multiple benefits of nature-based solutions“ (Vodnik za podporo pri izboru, oblikovanju in izvajanju ukrepov za naravno zadrževanje vode v Evropi – Mnogotere koristi sonaravnih rešitev), na voljo [tukaj](#), in tehnično poročilo št. 82 (v okviru skupne strategije izvajanja) „Natural Water Retention Measures“ (Ukrepi za naravno zadrževanje vode), na voljo [tukaj](#), in dokument Skupnega raziskovalnega središča „Nature-based solutions for agricultural water management“ (Sonaravne rešitve za gospodarjenje z vodo v kmetijstvu), na voljo [tukaj](#).

⁸ V skladu s členom 5 Direktive (EU) 2024/3019.

preglednosti potrošnikom in državljanom glede porabe vode in gospodarjenja z njo v skladu s členom 17 Direktive 2020/2184 in členom 24 Direktive (EU) 2024/3019.

- (c) Spodbujajte boljše obveščanje potrošnikov ter ozaveščajte o vodnem odtisu potrošniških izdelkov in storitev z uporabo orodij, kot sta znak EU za okolje in digitalni potni list izdelka, v skladu z Uredbo (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta⁹.

(7) Mednarodna razsežnost

- (a) Pri zasnovi tehnične in finančne podpore partnerskim državam po potrebi upoštevajte načela in cilje tega priporočila.
- (b) Okrepite sodelovanje s finančnimi institucijami, kot so Evropska investicijska banka, Evropska banka za obnovo in razvoj ter Svetovna banka, pa tudi z zasebnim sektorjem, da bi pritegnili dolgoročne naložbe v pobude za učinkovito rabo vode v skladu s cilji strategije EU Global Gateway¹⁰.
- (c) Izmenjujte najboljše prakse z izvajanjem načel in ciljev tega priporočila ter se zavzemajte za odpornost v zvezi z vodo in učinkovito rabo vode v okviru mednarodnega sodelovanja.

⁹ Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovi za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES (UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

¹⁰ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Strategija Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).